

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KSO/2005/87

BETREFT: Secundair onderwijs: geldboetes op school.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 20.01.2005

1.2 Verzoeker

ouder van een leerling.

1.3 CZB

- Een mail werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 20 januari 2005.
- Bij brief van 21 januari 2005 werd verzoeker verwittigd over de zittingsdag.
- Verzoeker deelt de betrokken school niet mede.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Kan een school aan een leerling een (bescheiden) geldboete opleggen als de leerling met iets niet in orde is. Voorbeeld: als een leerling zijn leerlingencarta voor de toegang tot de refter vergeet: 0.50 euro boete.

3. ZITTING VAN DE COMMISSIE

3.1 Datum en uur

14 februari 2005, 13.30u.

3.2 Kamer

Kamer bevoegd voor secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs, centra voor leerlingenbegeleiding.

3.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.
Walter Cools, Nele Willems, Raf Verstegen, Ann Beckers.

3.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Geen.

4. ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1 Regelgeving

* Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966. Artikel 13. De Lid-Staten maken het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk.

* Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989. Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Staten het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen voor ieder kind, beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

* Grondwet. Artikel 24 bepaalt dat de toegang tot het onderwijs kosteloos is tot het einde van de leerplicht (basis- en secundair onderwijs).

* 13 juli 2001 - Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek

In het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. Deze regeling wordt schriftelijk aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen meegedeeld.

* Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende het zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.

4.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

4.4 Advies

Internationale verdragen, de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Er kan een bijdrage gevraagd worden aan de ouders, mits de regeling gevolgd wordt inzake participatie en informatie.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling binnen het leerplichtonderwijs aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

De conclusie is dat er in het secundair onderwijs geen kosteloosheid bestaat, enkel kosteloze toegang. Voor onderwijsactiviteiten mogen aan ouders en meerderjarige leerlingen bepaalde kosten worden doorgerekend. Het is evident dat het om effectieve, aantoonbare en verantwoorde kosten van goederen en diensten moet gaan die in evenwichtige verhouding staan tot de eigenheid en de doelgroep van het secundair onderwijs.

De Commissie is van oordeel dat in het kader van onderwijskosten en een afzonderlijke dienstverlening de school geen willekeurige bijdragen mag vragen. Het aanrekenen van kosten in de bijdrage dient reëel te zijn: enerzijds in overeenstemming met de door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds kosten voor goederen of diensten waarvan de betrokken leerling gebruik heeft gemaakt.

De Commissie stelt dat een bijdrage (boete) voor het niet nakomen van een verplichting of een afspraak onaanvaardbaar is omdat er geen kost ten laste van de school aan beantwoordt. Het financieel sanctioneren van leerlingen voor het niet nakomen van een afspraak wordt beschouwd als een bijdrage die zou kunnen evolueren tot een indirect inschrijvingsgeld. Daarbij komt dat het Arbitragehof inzake bijdrageregeling het heeft over onderwijskosten of kosten voor noodzakelijke en geleverde goederen of diensten. Verder is het zo dat de internationale regelgeving het heeft over een evolutie naar minder en minder kosten ten laste van leerlingen en ouders in het secundair onderwijs.

Een bijdrage kan wel bij het leveren van een nieuw goed (leerlingenkaart) na beschadiging of verlies van het origineel. Deze regeling dient wel na overleg in de participatieorganen opgenomen te worden in de bijdrageregeling.

De Commissie komt tot het volgende advies:

Een schoolbestuur kan geen bijdrage vragen daar waar er geen kost is voor een goed of een dienst.

Brussel, 14 februari 2005

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter